

Matkailu luonnossa: mistä on kyse?

Suomi on villin kauneuden, nykyaikaisen muotoilun ja kulinaarisen huippuosaamisen hurmaava yhdistelmä, jonka maagiset talvet ja vastustamattomat kesät tekevät Suomesta “siistin” matkailumaan (1). Näin maailman suurin ja kansainvälisesti tunnettu matkaoppaiden julkaisija Lonely Planet kuvailee Suomea verkkosivuillaan. Suomen matkailu on viime vuosina kasvanut ja ennusteiden mukaan Suomella on hyvät mahdollisuudet nousta pohjoismaiden potentiaalisimmaksi matkakohteeksi. (2.) Luonto on yksi Suomen tärkeimmistä matkailuvalteista ja erottuvuustekijöistä. Luonnon hyödyntämistä matkailussa edesauttaa kansainvälisesti harvinaiset jokamiehenoikeudet, jotka antavat kaikille oikeuden käyttää luontoa ilmaiseksi, maanomistajasta riippumatta. (3.) Luonto tarjoaa etenkin maaseudun yrittäjille upean ja uniikin toimintaympäristön kannattavalle yritystoiminnalle ja aluetaloudellisten vaikutusten parantamiselle. (4.)

Luontomatkailu Suomessa

EDUT

- Luonnon hyvinvointivaikutukset
- Vahva ulkoilukulttuuri (5.)
- Monimuotoinen ja puhdas luonto
- Jokamiehenoikeudet (3.)
- Yhteistyömahdollisuudet mm. Metsähallituksen kanssa (6).
- Neljä erilaista vuodenaikaa ja niiden vaikutus ihmisten käyttäytymiseen

HAASTEET

- Lyhyet perinteet luontomatkailussa
- Maan- ja metsänkäytön yhteensovittaminen matkailun kanssa
- Luonnon kestävyys ja kuluminen ihmismassojen vuoksi (4.)
- Neljä erilaista vuodenaikaa ja niiden vaikutus ihmisten käyttäytymiseen

Kestävyys on osa luontomatkailua

Ilman hyvinvoivaa ympäristöä, ei ole toimintakenttää luontomatkailulle. Luontomatkailua voidaan toteuttaa niin talousmetsissä, kuin kansallispuistoissa ja suojelualueilla, kunhan toiminta sovitetaan yhteen alueen tavoitteiden mukaisesti. Suomessa sijaitsevilla Unescon maailmanperintökohteilla ja Metsähallituksen luontopalveluilla on käytössään yhteiset kestävän matkailun periaatteet. (7.) Näistä tavoitteista voi ottaa suuntaa myös oman liiketoiminnan tuotteistamisessa. Kestävyttä tavoitellessa korostetaan etenkin tuotteiden ja palvelujen laadun parantamista, ympäristövastuullisten asiakkaiden odotuksiin vastaamista sekä asiakkaiden ohjaamista kestäviin kulutusvalintoihin. Yrittäjä voi vastata asiakkaiden vaatimuksiin tarjoamalla korkeamman laadun tuotteita ja räätälöimällä tuotteita enemmän asiakaskohtaisesti. (8.)

Tuotteistaminen on matkailussa tärkeä tekijä

Matkailutuotteita voidaan muotoilla laajemmiksi paketeiksi tai pienemmiksi päiväretkiksi. Kansainvälisiä asiakkaita kiinnostavat etenkin vaellukset, pyöräily, maastopyöräily, melonta ja eläintenkatseilu (wildlife). Paljon hyviä työkaluja luontomatkailun palvelumuotoiluun löytyy mm. Business Finlandin verkkosivuilta. (9.) Jokamiehenoikeuksiin kannattaa myös perehtyä huolella, laaja tietopaketti jokamiehen oikeuksista löytyy Ympäristöhallinnon yhteisestä verkkopalvelusta (3).

Lähteet ja lisää tietoa aiheesta

1. Welcome to Finland. N.d. Lonely Planetin verkkosivut. <https://www.lonelyplanet.com/finland>.
  2. Luontomatkailu. N.d. Business Finlandin verkkosivut. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/luontomatkailu/luontomatkailulyhyesti/>
  3. Jokamiehenoikeudet. 2013. Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu. [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Jokamiehenoikeudet\(16989\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Jokamiehenoikeudet(16989))
  4. Luontomatkailun kehittäminen maakuntakaavoituksessa.2007. https://www.kainuunliitto.fi/sites/default/files/luontomatkailun_kehittaminen_maakuntakaavoituksessa.pdf
  5. Luonnon virkistyskäyttö. N.d. Luonnonvarakeskuksen verkkosivut. <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/virkistyskaytto/>
  6. Luontomatkailun yritystoiminta valtion alueilla. 2013. Metsähallituksen verkkosivut. <http://www.metsa.fi/luontomatkailun-yritystoiminta>
  7. Kestävän matkailun periaatteet. 2018. Metsähallituksen verkkosivut. <http://www.metsa.fi/kestava-luontomatkailu>
  8. Konu, H., Tyrväinen, L., Pesonen, J., Tuulentie, S., Pasanen, K. & Tuohino, A. 2017. Uutta liiketoimintaa kestävän luontomatkailun ja virkistyskäytön ympärille -kirjallisuuskatsaus. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79836/45_VIRKEIN_.pdf?sequence=1&isAllowed=y
  9. Työkaluja matkapakettien ja reittien suunnittelijoille. N.d. Business Finlandin verkkosivut. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/luontomatkailu/tyokalut/>
- PÄMÄ -info: Uusia mahdollisuuksia luontomatkailusta maataloilille. 2019. <https://www.youtube.com/watch?v=B0wKnWtjTfk&feature=youtu.be>